

PAULUS EN DE VROUWEN

‘Vrouwen, weest onderdanig aan uw man als aan de Heer. Want de man is het hoofd van de vrouw zoals Christus het hoofd is van de Kerk....zoals de Kerk onderdanig is aan Christus, zo moet ook de vrouw haar man in alles onderdanig zijn.’

Deze woorden staan in de brief van Paulus aan de christenen van Efeze waaruit aanstaande zondag wordt voorgelezen. Ze wekken de indruk dat Paulus de vrouw ondergeschikt acht aan de man en dat dit de reden is dat onze kerk een mannenkerk is geworden. Toch is deze suggestie niet juist. In tegendeel. Hij kent aan vrouwen taken en verantwoordelijkheden toe die niet gewoon waren in de Joodse en Grieks-Romeinse wereld van zijn tijd.

Om de visie van Paulus over de man-vrouw-verhouding te achterhalen is het nodig ook naar zijn andere brieven te kijken en niet alleen naar de Efeze-brief. In de brief aan de christenen van Rome vindt hij het vanzelfsprekend dat vrouwen leiding geven. In het laatste hoofdstuk van deze brief noemt Paulus 28 personen op waaronder negen vrouwen met Prisca als leidster. Een andere belangrijke vrouw is Febe die hij diaken noemt en die zijn beschermster is. Van meerdere vrouwen wordt gezegd dat zij ‘werk verrichten in de Heer’ en dat zij soms het werk van een apostel uitvoeren. Paulus spreekt graag over ‘medearbeidsters’. Zij komen ook voor in de brieven aan de christenen van Filippi en Korinte. Vrouwen werden door Paulus niet uitgesloten van bestuurswerk, het stichten van gemeenten, onderricht en prediking. Vrouwen in de Joodse en Grieks-Romeinse cultuur van die tijd mochten geen openbare functies bekleden, hadden beperkte keuzemogelijkheden en stonden onder controle van hun man of meester. Paulus was zijn tijd echter ver vooruit.

Het duidelijkst vinden we zijn gelijkwaardige visie op man en vrouw in de brief aan de Galaten:

U bent allemaal kinderen van God door het geloof, in Christus Jezus. Want allemaal bent u in Christus gedoopt, met Christus bekleed. Er is geen Jood of Griek meer, er is geen slaaf of vrije, het is niet man en vrouw: u ben allemaal één in Christus Jezus (Galaten 3, 26-28).

‘In Christus zijn’ wil zeggen dat alle verschillen tussen mensen verdwijnen. De ondergeschiktheid van de vrouw aan de man heeft afgedaan.

Of de brief van Paulus aan de christenen van Efeze alleen door hemzelf geschreven is wordt betwist. Aangenomen wordt dat de brief na de dood van Paulus is geschreven door zijn leerlingen.

Vergeleken met de brieven van Paulus die als echt worden beschouwd, verschilt de Efeze-brief qua stijl en woordenschat. Ook ontbreken namen van helpers. De brief lijkt op die aan de christenen van Kolosse maar nu herschreven en aangepast aan de toen heersende Joodse en Grieks-Romeinse cultuur waarin de vrouw een ondergeschikte positie inneemt. Dat de overheersende rol van de man in de kerk van vandaag teruggaat op opvattingen van Paulus is een vooroordeel.

(Foto: Beeld van Paulus in de Andreaskerk)

SV

Uit: Andreasblad, nr. 11, 25 augustus 2018